

The Independent Group

Sempre havíem sentit parlar –i llegit– sobre The Independent Group, i l'assimilarem en el nostre museu imaginari als "vells pares del pop".

Era una etiqueta que els identificava fàcilment, en el context de la postguerra europea, com eficaç caldo de cultiu que –en conjunt– va reaccionar enfront d'una cultura establerta, girant la vista cap a les direccions noves que ocupaven i preocupaven el discórrer quotidià de l'existència.

Amb la visita a l'IVAM d'aquesta àmplia exposició –acompanyada d'altres activitats, com ara, taules rodones, conferències i edició d'un magnífic catàleg, reple de documents autèntics– ens adonem perfectament que la seua intervenció històrica va anar molt més enllà d'aquesta paternitat concisa referida al *pop*. La connexió que es buscava amb les preocupacions de l'època va fer que les seues aportacions es mogueren de fet en àmbits plenament interdisciplinars.

Nascuts la majoria entre 1920 i 1925, una sèrie de joves pintors, escultors, dissenyadors, arquitectes, fotògrafs i crítics d'art van saber –dins el marc de l'Institute of Contemporary Arts (ICA)– aglutinar-se en el Young Independent Group, a començament de la dècada dels cinquanta, per proposar a la institució un conjunt d'activitats pròpies, on es promogueren sempre els contactes a través de discussions i conferències, com també el muntatge de més de mitja dotzena d'exposicions dotades d'un encuny molt especial.

Cronològicament és important enquadrar la història de l'I.G. entre les mostres *Growth and Form* (1951) i *An Exhibit* (1957). Entre les

"I was a rich man's play thing", de Eduardo Paolozzi.

dues dates es van desenvolupar altres intervencions conjuntes importants que, pel que fa a les exposicions, poden exemplificar-se en les següents propostes col·lectives: *Parallel of Life and Art* (1953), *Collages and Objects* (1954), *Man, Machine & Motion* (1956).

En realitat, com ja hem indicat, les exhibicions col·lectives, dins de la història del grup, no poden separar-se de

les iniciatives de discussió i de conferències desenvolupades pels seus membres. Així, la intervenció el 1952 d'E. Paolozzi titulada *Bunk* es va convertir de fet en la primera trobada oficial del Young Independent Group. Des d'aquesta data les xarrades sobre l'estètica de la màquina, sobre publicitat, l'impacte de la tecnologia, sobre els pioners del moviment modern, sobre ciència-ficció, sobre els

mass media, sobre el moviment de la civilització actual o sobre arquitectura foren constants i influïren paral·lelament en l'increment de la seua participació conjunta en les diferents mostres ja citades.

Les sales de l'IVAM (en el centre Julio González) apleguen obres de Magda Cordell, Richard Hamilton, Nigel Henderson, John McHale, Eduardo Paolozzi, William Turnbull i Alison i Peter Smithson. Però també es presenten reconstruccions d'algunes exposicions històriques ambientals, organitzades en aquell moment per l'Independent Group. Es el cas de *Parallel of Life and Art*, (promoguda per Henderson, Paolozzi i Allison i Peter Smithson el 1953), de *This is Tomorrow* (de la qual es reuneixen sis dels miniambients de 1956) i d'*An Exhibit*, organitzada per Hamilton i Victor Pasmore en l'ICA el 1957, reconstruïda ara una altra vegada amb el laberint de plafons acrílics, amb diferents graus de transparència.

Amb el subtítol de "La postguerra britànica i l'estètica de l'abundància" s'ha volgut subratllar que, enmig d'aquella conjuntura històrica, aquest grup informal de joves es va inspirar en una cultura popular vitalista, els ecos de la qual arribaven amb força dels Estats Units de la mà de la publicitat, del disseny d'automòbils i de les pel·lícules, per a promoure, al seu torn, un corrent estètic nou que aplegara tota aquesta sensibilitat de l'entorn, i el fera propi i el duiguera al quefer artístic, a les propostes arqui-

BUNK!

tectòniques i als escrits.

Va ser una manera eficaç d'intervenció cultural, capaç de definir aquella estètica de postguerra amb claus noves i diferents, plenament populistes, alhora que empenia una anàlisi pionera de la cultura consumista que s'anava apoderant de la societat. Així mateix, un paper important va ser exercit pels crítics d'art Lawrence Alloway i Reyner Banham, adscrits de ple a les discussions i activitats del grup, col·laborant amb els arquitectes James Stirling i els Smithson o amb els artistes Richard Hamilton i E. Polozzi, d'entre els més dinàmics de l'equip.

Aquesta mirada de l'art cap a la vida quotidiana contemporània propiciava una nova actitud enfront dels canvis de l'estil d'existència, ateses les implicacions democratitzadores d'aquesta "estètica de l'abundància" que els mitjans de comunicació i l'entorn posaven en primer pla. El discurs cultural que replantejava The Independent Group era, de fet, una visió prospectiva que ara podem calibrar plenament des de la consciència de la confirmació.

Precisament tingueren la suficient capacitat de pene-

tració com per a reaccionar, en l'inici dels cinquanta, per la línia que l'ICA semblava que volia implantar a través de mostres com *Forty Years of Modern Art* o *Forty Thousand Years of Modern Art* (totes dues presentades a finals dels quaranta). La seua independència es va demostrar de forma resolutiva, obrint una porta de bat a bat a la nova estètica que ells mateixos sentien i en què s'implicaren intensament, sobretot entre el 1952 i 1957.

Sense dubte, foren pioners del *pop*, però, a més, deixaren pas a unes altres diverses connexions interdisciplinars, d'acció reflexiva, respecte a una societat de la informació, de la tecnologia, del consum, de la producció en cadena, de l'obsolescència, del vitalisme i de la suspicàcia entre irònica i confiada...

Parlar d'art era parlar d'un projecte social, i participar en el desenrotllament d'un implicava fer el mateix i prendre part directa del segon.

L'IVAM ens facilita, doncs, amb aquesta mostra de The Independent Group —una vegada més— una interessant, oportuna i documentada lliçó d'història, que val la pena aprofitar. *Romà de la Calle*

